

Mini-poradnik: Najczęstsze problemy z VAT OSS i jak ich uniknąć

1. Mylne stawki VAT i kraje konsumpcji

Problem: Przedsiębiorcy często stosują niewłaściwe stawki VAT – np. przypisują stawkę kraju sprzedaży zamiast kraju odbiorcy, co jest szczególnie częste przy produktach objętych stawkami obniżonymi (książki, leki itd.) . Taka pomyłka skutkuje niedopłatą VAT i problemami z urzędem.

Jak uniknąć:

- Stosuj **stawkę VAT kraju konsumpcji**: każdy transakcyjny system e-commerce lub ERP musi wyodrębniać kraj dostawy i przypisywać właściwą stawkę VAT według lokalnych przepisów.
- Regularnie aktualizuj stawki VAT w systemie – szczególnie dla towarów i usług ze stawkami zmiennymi lub obniżonymi.
- Weryfikuj w raportach OSS, czy podział według kraju i stawki jest poprawny (np. porównanie z tabelą stawek TEDB).

2. Przekroczenie limitu bez rejestracji

Problem: Sprzedaż do konsumentów UE przekracza próg 10 000 EUR (łącznie) rocznie bez rejestracji do OSS. Skutkuje to naliczeniem VAT według stawek kraju dostawy oraz możliwymi karami, zaległościami i postępowaniami podatkowymi .

Jak uniknąć:

- **Bieżący monitoring sprzedaży B2C** do wszystkich krajów UE – łączne zestawienie.
 - Po przekroczeniu 10 000 EUR: niezwłoczna rejestracja w OSS (składając formularz VIU-R).
 - Nawet w przypadku zerowej sprzedaży składanie „nil return” kwartalnego w OSS – brak deklaracji lub zaległy VAT grozi wykreśleniem z procedury .
-

3. Nieterminowe deklaracje i płatności

Problem:

Brak okresowych deklaracji OSS lub opóźnione płatności mogą skutkować wykluczeniem z procedury OSS, 2-letnią blokadą ponownej rejestracji oraz karami finansowymi .

Jak uniknąć:

1. Zaplanuj terminy

- Deklaracje kwartalne OSS składasz do ostatniego dnia miesiąca po zakończeniu kwartału (np. Q1: deklaracja do 30 kwietnia) .
- Płatność winna wpłynąć najpóźniej tego samego dnia.

2. Zwalcz o „nil return”

- Nawet jeśli nie było sprzedaży, złóż deklarację zerową. Brak złożenia trzech z rzędu OSS „nil return” skutkuje automatycznym wykluczeniem.

3. Reaguj na przypomnienia

- Po upływie terminu, urząd wysyła pierwsze upomnienie po 10 dniach. Brak reakcji – grozi wykluczenie i blokada 8 kwartałów .

4. Rejestracja OSS w wielu krajach jednocześnie

Problem:

Rejestracja w OSS w więcej niż jednym państwie członkowskim powoduje sprzeczność – taka sytuacja może skutkować wykluczeniem z procedury OSS.

Jak uniknąć:

1. Wybierz tylko jeden kraj identyfikacji OSS:

- Dla podmiotów UE: kraj, gdzie firma ma siedzibę lub stałe miejsce prowadzenia działalności.
- Dla firm spoza UE: tzw. non-Union scheme – wybierz dowolny kraj UE (w którym powstaje identyfikacja), ale tylko jeden.

2. Unikaj zduplikowanej rejestracji:

- Osoby korzystające z magazynów w różnych krajach mogą być podatnikami VAT lokalnie, ale OSS musi pozostać w jednym kraju. W razie potrzeby obsłuż lokalne deklaracje VAT poza OSS .

5. Problemy z IOSS przy imporcie

Problem:

Często dezorientacja między OSS (wewnątrz UE) a IOSS (dla importu do UE) prowadzi do nieprawidłowego rozliczania VAT – szczególnie przy towarach spoza UE o wartości ≤ 150 EUR.

Jak uniknąć:

- IOSS stosuj **wyłącznie do importu towarów spoza UE** w przesyłkach o wartości nieprzekraczającej €150 – to portal In-OSS 1 lipca 2021 r. umożliwiający uproszczone jednokrotne rozliczenie VAT w UE.
- OSS (Union OSS) natomiast służy **tylko do sprzedaży wewnątrz UE B2C** – różne portale, różne procedury i zakres zastosowania .
- W systemie e-commerce czy sklepie B2B/B2C zastosuj odpowiedni mechanizm: dla importu aktywuj IOSS, dla sprzedaży do UE – OSS.

6. Słaba ewidencja i brak śladu dokumentacyjnego

Problem:

Brak szczegółowej ewidencji VAT OSS (kraj konsumpcji, stawka, data, wartość, waluta, płatność) może skutkować odrzuceniem deklaracji, wezwaniem do kontroli, a nawet karą administracyjną.

Jak uniknąć:

- **Prowadź ewidencję VAT OSS w systemie elektronicznym**, zawierając wszystkie elementy wymienione w art. 63c rozporządzenia 282/2011 i przechowuj ją przez 10 lat.
 - W ewidencji powinny znaleźć się m.in.: kraj konsumpcji, typ produktu/usługi, data sprzedaży, wartość netto, zastosowana stawka, kwota VAT, data i kwoty płatności, a także informacje o ewentualnych zwrotach.
 - Upewnij się, że dane w ewidencji pokrywają się z fakturami OSS i mogą być udostępnione organom kontroli na żądanie – musisz być w stanie przekazać ewidencję w ciągu 14 dni.
-

7. Niewłaściwe korekty OSS

Problem:

Przy zwrotach lub korektach (np. obniżeniu VAT), część przedsiębiorców próbuje składać osobne deklaracje – to niezgodne z przepisami.

Jak uniknąć:

- Korekty **nie są składane jako oddzielne deklaracje** – należy je wykazać w **następnej deklaracji OSS**, w sekcji „Corrections” (część 3 formularza).
 - Przy zwrocie towaru w tym samym okresie co pierwotna sprzedaż – nie trzeba osobnej korekty, wszystko objąć jedną deklaracją
-

8. Brak rejestracji lokalnej mimo magazynu

Problem:

Firmy korzystające z Amazon FBA lub magazynów 3PL w UE często nie rejestrują się VAT lokalnie, co jest niezgodne z przepisami.

Jak uniknąć:

- **Magazyn w UE = obowiązek rejestracji VAT w danym kraju**, nawet jeśli sprzedaż obsługiwana jest przez OSS. Nie obejdzie się zamiennikami czy odwołaniem do OSS jako całościowego rozwiązania.
- Amazon wyraźnie informuje o konieczności rejestracji VAT w krajach, gdzie przechowujesz zapasy – także w ramach pan-europejskiego programu FBA.

Źródłami:

9. Opieszałe wyrejestrowanie / Złożenie VIU-R

Problem:

Opóźnienia w wyrejestrowaniu się z procedury OSS – np. gdy klient kończy sprzedaż lub usługę, ale nie składa VIU-R na czas – skutkują przedłużonymi zobowiązaniami podatkowymi (zarówno VAT, jak i raportowaniem) do końca kolejnego kwartału. W przypadku uporczywego naruszania terminów można spotkać się z wykluczeniem z OSS i karą, nawet na 2 lata .

Jak uniknąć:

- Złóż **formularz VIU-R co najmniej 15 dni przed końcem kwartału**, w którym chcesz zakończyć uczestnictwo w OSS.
 - Przykład: by przestać korzystać z OSS od 1 lipca, zgłoszenie musisz wysłać do 15 czerwca.

- VIU-R składa się do Drugi US Warszawa-Śródmieście (kraj identyfikacji w Polsce), elektronicznie przez e-Deklaracje, z informacją o wyrejestrowaniu.
- Po prawidłowym złożeniu rezygnacja obowiązuje od początku następnego kwartału. Nieodpowiednie złożenie lub brak zgłoszenia skutkuje przedłużonymi obowiązkami OSS i potencjalnymi karami.